

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 504)

Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/652)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1236/3625

20.8.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 12.8.1997 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Ülke müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve teknolojisinin ülkemize gelmesi yoluyla ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi temel hedefi çerçevesinde; ülkemizde yatırım yapan yabancı sermayenin çalışma esaslarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla Yüce Meclisimiz tarafından kabul edilen çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticarî ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu yönde potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılmış olan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları imzalama sürecindeki çalışmalar hızlandırılmış olup, bugüne kadar kırkaltı ülkeyle anılan anlaşma imzalanmış bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şu şekilde özetlenebilir :

1. Türkiye ve Hırvatistan'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkân vermek,
2. Türkiye ve Hırvatistan'da yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek ve
3. Her iki ülkede özel teşebbüsle devlet arasında ve iki Taraf arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmektir.

Ülkemizde, Hırvatistan sermayeli iki adet şirket faaliyet göstermekte olup; bu Anlaşmayla, bir kısım Hırvatistan menşeli sermayenin ülkemize gelmesi beklenmekle birlikte, esasen artık yurt dışına açılmış bulunan Türk yatırımcılarının yapacakları yatırımlar için emniyetli bir ortamın temini öngörülmektedir.

Bu Anlaşma, Türk menşeli özel teşebbüse Hırvatistan, Hırvatistan menşeli özel teşebbüse Türkiye’de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken ilgili ülkelere herhangi bir yük getirmemektedir.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddede, Anlaşma metni içinde sık kullanılan yatırımcı, yatırım, hâsılât ve ülke tanımları yapılmaktadır. Özellikle yatırım tanımı 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununa paralellik sağlanarak hazırlanmıştır.

Madde 2. — Bu maddeye göre, Taraflardan her biri, diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını kanunlarına uygun olarak yapılmış olmak şartıyla, kabul ve teşvik etmeyi taahhüt etmektedir.

Ayrıca, bu maddede, Millî Muamele ve En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensipleri düzenlenmekte, Taraflardan her biri diğer Tarafın yatırımcılarının ülkesindeki yatırımlarına, üçüncü bir ülke vatandaşlarının ya da kendi vatandaşlarının ülkesindeki yatırımlarına (hangisi daha elverişli ise) uyguladığından daha az elverişli olmayacak biçimde muamelede bulunmayı taahhüt etmektedir. Ancak, herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uluslararası anlaşmalarla sağlanan özel avantajlar, vergilendirme ile ilgili olarak yapılan karşılıklı düzenlemeler veya oluşturulan gümrük birlikleri, ekonomik birlikler ya da benzer kuruluşlar çerçevesinde tanınan ayrıcalıklar, En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensibine istisna teşkil etmektedir.

Madde 3. — Bu Madde, T.C. Anayasasında yer alan kamulaştırma ve devletleştirme konularını kapsamakta ve hangi şartlarda bu işlemlerin gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Bu şartlar; kamulaştırmanın kamu yararı amacıyla yapılması ve yürürlükteki mevzuat uyarınca eşitlik ilkesinin gözetilmesi ile yeterli ve etkin bir tazminat ödemesinin yapılmasıdır.

Ayrıca Madde; ev sahibi ülkede savaş, olağanüstü hal ve benzeri durumların ortaya çıkması halinde diğer Taraf yatırımcıları zarara uğramışsa, zarara uğrayan Taraf yatırımcılarına uygulanacak muamelede Millî Muamele ve En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensiplerinin (hangisi daha elverişli ise) gözetilmesi hükümünü getirmektedir.

Madde 4. — Sermaye ve gelirlerin transferini düzenleyen bu maddede, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin serbest bir convertibl kur üzerinden ve gereksiz gecikme olmaksızın gerçekleştirilmesi Taraflarca garanti edilmektedir. Transferlerin serbest bir convertibl kur üzerinden yapılması hükmü kambiyo mevzuatımıza uygun olarak düzenlenmiştir.

Madde 5. — Bu maddede Taraflardan birinin ülkesinde yapılmış olan yatırımın, yatırımcının ülkesinde sigorta edilmiş olması halinde sigorta şirketinin yatırımcının haklarına halefiyeti düzenlenmektedir. Ayrıca uyuşmazlık durumunda Anlaşmanın VII’inci maddesi yoluyla çözüme gidileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 6. — Bu maddede, işbu Anlaşmanın, yatırımların, benzer durumlarda Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleye tabi olmalarını sağlayan, her bir Tarafın kanun ve nizamlarıyla uluslararası hukukî yükümlülüklerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 7. — Bu maddede, bir Taraf ile diğ er Tarafın yatırımcısı arasında çıkabilecek yatırım uyuşmazlıkları tanımlanarak, çözüm yolları düzenlenmektedir. Öngörülen prosedüre göre, öncelikle uyuşmazlık karşılıklı görüşmeler yoluyla çözümlenmeye çalışılacak, çözüme ulaşılamazsa; yerel yargı organlarına başvurma yolu açık tutulmak kaydıyla, yatırımcının tercihi ne göre uluslararası tahkim yoluna başvurma hakkı kullanılabilir. Bununla birlikte, yatırımcı uyuşmazlığı yerel mahkemeye götürmüş ve kesin karar alınmış ise uluslararası tahkim yoluna başvurma imkânı kalmamaktaysa da, bir yıl içinde kesin karar alınmamış olması halinde, uyuşmazlık uluslararası tahkim prosedürüne göre çözümlenebilir.

Madde 8. — Bu Anlaşmanın uygulama ve yorumundan dolayı Taraflar arasında doğabilecek uyuşmazlıkların çözüm yolları düzenlenmiş, doğrudan ve anlamlı müzakerelere ağırlık verilmekle beraber tahkim mekanizması da tanımlanmıştır.

Madde 9. — Anlaşmanın yürürlüğe girme süreci ve yürürlük süresi bu maddede düzenlenmektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

8.10.1998

Esas No. : 1/652

Karar No. : 23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak, 20.8.1997 tarihinde Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 1.10.1997 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 6.1.1998 tarihinde yaptığı 27 nci Birleşiminde Hükümeti temsilen Dışişleri ve Maliye Bakanlıkları ile Hazine, Dış Ticaret ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, dünya ticaret hacminde ve ekonomisinde son yıllarda meydana gelen değişim ve gelişmeler neticesinde, ülkeler arasında yoğun ekonomik faaliyetler ortaya çıkmıştır. Ülkemiz de bu gelişmeler ve değişimlerden etkilenerek 1980'lerden sonra müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı şekilde yabancı müteşebbis ve sermayenin de ülkeye girişinin kolaylaştırılmasını temel ekonomik politika olarak benimsemiştir.

Bu çerçevede, Balkanlarda yeni bağımsızlığına kavuşan ve bölgesinde sahip olduğu ekonomik yapısı ve dış ticaret hacmi ile ülkemiz için ekonomik ve ticarî potansiyel arz eden Hırvatistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında 12.2.1996 tarihinde Zagreb'de Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile;

— Türkiye'de ve Hırvatistan'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırılması ve karşılıklı tanıtılmasına imkân sağlanması,

— Türkiye ve Hırvatistan'da yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirilmesi,

— Her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesi,

Gibi hususlar düzenlenmektedir.

Tasarı ile, Anayasanın 90 ıncı maddesi uyarınca söz konusu Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunması öngörülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan müzakereleri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamada, 30.11.1997 tarihi itibarı ile Türkiye’de 1 adedi imalat sanayi, 3 adedi de hizmet sektöründe olmak üzere 4 adet Hırvat menşeli sermayeye sahip firmanın faaliyette bulunmakta olduğu belirtilmiştir.

Bu görüşmeleri takiben, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının, söz konusu Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasına dair 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Biltekin Özdemir</i>	<i>Metin Şahin</i>
Samsun	Antalya
Sözcü	Üye
<i>Hüseyin Yayla</i>	<i>İ. Ertan Yülek</i>
Hatay	Adana
Üye	Üye
<i>Sait Aşba</i>	<i>Aydın Tümen</i>
Afyon	Ankara
Üye	Üye
<i>Süleyman Hatinoğlu</i>	<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>
Artvin	Bartın
Üye	Üye
<i>Abbas İnceayan</i>	<i>Mustafa Çiloğlu</i>
Bolu	Burdur
Üye	Üye
<i>Ertuğrul Yalçınbayır</i>	<i>Ali Rahmi Beyreli</i>
Bursa	Bursa
Üye	Üye
<i>Hilmi Develi</i>	<i>Aslan Polat</i>
Denizli	Erzurum
Üye	Üye
<i>Mustafa Balçılar</i>	<i>Refik Aras</i>
Eskişehir	İstanbul

Üye
Algan Hacaloğlu
İstanbul
Üye
Şinasi Altıner
Karabük
Üye
Hadi Dilekçi
Kastamonu
Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Mustafa Ünal
Konya
(İmzada bulunamadı)
Üye
Doğan Baran
Niğde
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
Üye
Yıldırım Aktürk
Uşak

Üye
Esat Büttin
Kahramanmaraş
Üye
Çetin Bilgir
Kars
Üye
Nurettin Kaldırımçı
Kayseri
Üye
Hayrettin Uzun
Kocaeli
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin
Üye
Abdüllatif Şener
Sivas
Üye
Cemal Alişan
Samsun
Üye
Hasan Çağlayan
Çorum

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

20.01.1998

Esas No. : 11652

Karar No. : 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 15 Ocak 1998 tarihli 6 ncı Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı temsilcileri ile Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müseteşarlığı yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan ve iki ülke müteşebbislerine yekdiğerinin ülkesinde karşılıklı ekonomik ve yasal güvence sağlayan Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü
<i>Murat Karayağın</i>	<i>A. Ahmet Denizolgun</i>
Samsun	Antalya
Kâtip	Üye
<i>B. Fırat Dayanıklı</i>	<i>Cevdet Akçalı</i>
Tekirdağ	Adana
Üye	Üye
<i>Cemal Külahlı</i>	<i>Bekir Aksoy</i>
Bursa	Çorum
Üye	Üye
<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Ercan Karakaş</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Osman Yumakoğulları</i>	<i>Osman Çılsal</i>
İstanbul	Kayseri

Üye

Cemal Özbilen

Kırklareli

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 12 Şubat 1996 tarihinde Zagreb’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

A. *Mesut Yılmaz*

Başbakan

Dev. Bakanı ve Başb. Yard.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

M. Batallı

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Ulaştırma Bakanı

N. Menzir

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yard.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

İ. Saygin

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andican

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

H. Gemici

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Taşar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı

İ. Talay

Orman Bakanı

E. Taranoğlu

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE HİRVATİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA YATI-
RIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
HRİVATİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti bundan sonra Âkit Taraflar olarak anılacaklardır.

Özellikle bir Âkit Taraf yatırımcılarının diğer Âkit Tarafın ülkesindeki yatırımlarıyla ilgili olarak, aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Âkit Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmalarını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının arzu edileceğini kabul ederek, ve

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması için bir anlaşmanın imzalanması kararıyla, Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE I

Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından;

1. “Yatırımcı” terimi :

(a) Her bir Âkit Tarafın yürürlükteki mevzuatına göre vatandaşı sayılan gerçek kişileri,

(b) Âkit Taraflardan her birinin yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş ve merkezi ile gerçek ekonomik faaliyetleri o Âkit Tarafın ülkesinde bulunan şirketler, firmalar veya iş ortaklıklarını ifade eder.

2. “Yatırım” terimi, ev sahibi Âkit Tarafın kanun ve nizamlarına uygun olmak kaydıyla, her türlü mal varlığını ve sınırlayıcı olmamakla beraber özellikle aşağıdakileri kapsar:

(a) hisse senetleri, tahviller ya da şirketlere katılımın diğer şekilleri,

(b) yeniden yatırımda kullanılan hâsılatlar, para alacakları veya malî değeri olup kanunen ifa edilebilen bir yatırımla ilgili diğer haklar,

(c) taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir, rehin gibi diğer aynı haklar ile diğer benzer haklar,

(d) telif hakkı, patent, lisans, sınaî tasarım, teknik proses ile bunların yanısıra ticarî marka, peştemaliye, know-how gibi sınaî ve fikrî mülkiyet hakları ile benzer diğer haklar,

(e) doğal kaynakların aranması, işlenmesi, istihracı, işletilmesi dahil olmak üzere her bir Âkit Tarafın ülkesinde kanun ya da sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

3. “Hâsılatlar” terimi, bir yatırımdan elde edilen ve özellikle ancak sınırlayıcı olmayacak şekilde, kâr, faiz ve temettüleri içerir.

4. “Ülke” terimi, her bir Âkit Taraf bakımından; kara ülkesi ve karasuları ile uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi, saklanması ve yönetilmesi amacıyla üzerinde yargılama veya egemenlik haklarına sahip olduğu ülke denizlerini ifade eder.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Âkit Taraf, kendi ülkesinde diğer Âkit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını ve ilgili faaliyetleri teşvik edecek ve benzer durumlarda herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına kendi kanun ve nizamları çerçevesinde göstereceği muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde, izin verecektir.

2. Bir Âkit Taraf kendi ülkesinde bir yatırımı kabul ettiğinde, kendi kanun ve nizamlarına uygun olarak böyle bir yatırım ve lisans anlaşmalarının yürütülmesi ile teknik, ticarî veya idarî yardım sözleşmeleriyle ilgili gerekli izinleri verecektir.

3. Âkit Taraflardan her biri kurulmuş olan bu yatırımlara benzer durumlarda kendi yatırımcılarının yatırımları veya herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, o muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.

4. Âkit Tarafların, yabancıların ülkeye giriş, geçici ikâmet ve istihdamı ile ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak;

(a) Âkit Taraflardan her birinin vatandaşlarının, kendilerinin veya kendilerini istihdam eden Âkit Tarafın yatırımcısının önemli bir miktar sermaye veya başka kaynak taahhüdünde bulunduğu veya bulunmak üzere olduğu bir yatırımın kurulması, geliştirilmesi, idaresi amacıyla veya işletilmesine ilişkin tavsiyelerde bulunmak üzere diğer Âkit Tarafın ülkesine girmesine ve kalmasına izin verilecektir.

(b) Bir Âkit Tarafın yürürlükteki kanun ve nizamlarına uygun olarak kurulan ve diğer Âkit Taraf yatırımcılarının yatırımları olan şirketler seçtikleri idarî ve teknik personeli tabiyetlerine bakılmaksızın istihdam etmeye mezu olacaklardır.

5. İşbu maddenin hükümleri, Âkit Taraflardan herhangi birinin Âkit Taraf olduğu aşağıdaki anlaşmalar bakımından geçerli olmayacaktır :

(a) mevcut veya gelecekteki herhangi bir gümrük birliği, serbest bölge, bölgesel ekonomik teşkilât veya benzer uluslararası anlaşmalar,

(b) tamamen veya esas olarak vergilendirmeye ilişkin olanlar.

MADDE III

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, yürürlükteki mevzuata ve işbu Anlaşmanın II'nci madesinde konu edilen genel prensiplere uygun olarak, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde yapılmadıkça ve anında, yeterli ve etkin tazminat ödenmedikçe kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere maruz bırakılmayacaktır.

2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya öğrenildiği tarihten önceki gerçek değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikmesiz olarak ödenecek ve Madde IV paragraf 2'de tanımlandığı gibi serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

3. Yatırımları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Âkit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Âkit Tarafa kendi yatırımlarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde bu tür kayıplarla ilgili olarak benimsenecek işlemlerden hangisi en elverişli ise o muameleye tabi tutulacaklardır.

MADDE IV

Ülkesine İade ve Transfer

1. Âkit Taraflardan her biri, iyi niyetle bir yatırımla ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gereksiz gecikme olmaksızın yapılmasına izin verecektir. Bu tür transferler aşağıdakileri içerir:

- (a) hâsılatlar,
- (b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen kazançlar,
- (c) Madde III çerçevesinde tazminat,
- (d) yatırımlarla ilgili borçlardan kaynaklanan faiz ödemeleri ve geri ödemeler,
- (e) diğer Âkit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili çalışma izni almış olan bir Âkit Tarafın vatanlıklarının elde ettikleri maaşlar, haftalık ücretler ve diğer ödemeler,
- (f) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler.

2. Transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya yatırımcı ile ev sahibi Âkit Taraf arasında aksine bir anlaşma yapılmadığı takdirde, herhangi bir konvertibl para birimiyle ve transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE V

Halefiyet

1. Eğer bir Âkit Taraf yatırımcısının yatırımı ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın sigorta anlaşmasının şartlarından ileri gelen her türlü halefiyeti diğer Âkit Tarafa tanınacaktır.

2. Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

3. Bir Âkit Taraf ile yatırımcı arasındaki uyumsuzluklar, bu Anlaşmanın VII. maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE VI

Aykırılık

Bu Anlaşma, yatırımları ve ilgili faaliyetleri benzer durumlarda bu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleye tabi kılan,

(a) Âkit Taraflardan her birinin kanun ve nizamları, idarî uygulamalar veya usullere ya da idarî veya yargısal kararlara,

(b) Uluslararası hukukî yükümlülüklerle, veya

(c) bir yatırım anlaşması veya yatırım izni kapsamındakiler de dahil olmak üzere, herhangi bir Âkit Tarafın üstlenmiş olduğu yükümlülüklerle aykırı olmayacaktır.

MADDE VII

Bir Âkit Taraf ile Diğer Âkit Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü

1. Âkit Taraflardan biri ile diğer Âkit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki o yatırımcının bir yatırımı ile ilgili uyumsuzluklar, yatırımcı tarafından ayrıntılı bilgi içerecek şekilde ve yazılı olarak yatırım yapılan Âkit Tarafa bildirilecektir. Yatırımcı ve ilgili Âkit Taraf bu tür uyumsuzlukları, mümkün olduğunca iyi niyetle, karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eğer uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse; uyuşmazlık, yatırımcının seçebileceği aşağıdaki mercilere sunulabilir :

a) Her iki Âkit Tarafında bu merkeze üye olmaları halinde, Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi ile kurulmuş olan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi (ICSID),

(b) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonunun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL),

(c) Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesi

Şu şartla ki; yatırımcının uyuşmazlığı uyuşmazlığa taraf olan Âkit Tarafın adlı mahkemelerine getirmiş ve bir yıl içinde nihai kararın alınmamış olması gerekir.

3. Tahkim kararı;

— İşbu Anlaşma hükümlerine,

— Kanunlar ihtilafı ile ilgili hükümler dahil olmak üzere, ülkesinde yatırımın yapıldığı Âkit Tarafın millî hukukuna,

— Uluslararası hukukun evrensel olarak kabul görmüş kural ve prensiplerine bağlı olacaktır.

4. Tahkim kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her Âkit Taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE VIII

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Âkit Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili her türlü uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Âkit Taraflar bu tür çözümlere ulaşmak için doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eğer Âkit Taraflar, aralarında uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık herhangi bir Âkit Tarafın talebi üzerine, üç üyeli bir tahkim heyetine götürülebilir.

2. Her bir Âkit Taraf talebin alınmasından itibaren iki ay içinde, birer hakem tayin edecektir. Bu iki hakem, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Âkit Taraflardan biri belirlenen süre içinde bir hakem tayin edemezse, diğer Âkit Taraf, Uluslararası Adalet Divanının Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

3. Eğer iki hakem, seçimlerinden itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa, Heyet Başkanı, Âkit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin ikinci ve üçüncü paragraflarında belirtilen konularda görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Başkan yardımcısı tarafından yapılacaktır ve Başkan yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Âkit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaklardır. Böyle bir anlaşmanın sağlanamaması halinde, Tahkim Heyeti, uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Âkit Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Heyeti -hangisi daha sonra gerçekleşirse- duruşmaların bittiği tarihte veya son beyanlardan sonra iki ay içinde karara varacaktır. Tahkim Heyeti, nihâî ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Âkit Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Heyeti giderlerin daha yüksek bir oranının Âkit Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, bu Anlaşmanın VII. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim heyetine sunulmuş ve hâlâ orada çözüm beklemekte ise, aynı uyuşmazlık işbu madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim heyetine sunulmayacaktır. Bu, her iki Âkit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE IX

İstisnalar ve Bilgi Teatisi

Âkit Taraflardan birinin talebi üzerine, diğer Âkit Taraf işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili olarak anında istisnalarde bulunmayı kabul eder. Âkit Taraflardan birinin talebi üzerine diğer Âkit Tarafın işbu Anlaşma ile korunan yatırımları üzerinde etkisi olan kanunlar, nizamlar, kararlar, idarî uygulamalar yöntemler veya tedbirlerle ilgili bilgi teati edilecektir.

MADDE X

Yürürlüğe Girme, Yürürlük Süresi ve Sona Erme

1. İşbu Anlaşma, her bir Âkit Tarafın diğerine işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili hukukî formaliteleri tamamladığını bildirdikleri tarihlerden hangisi daha sonra ise o tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve bu Maddenin ikinci paragrafına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinde mevcut olan yatırımlara uygulanacağı gibi, bundan sonra yapılan veya gerçekleşen yatırımlara da uygulanacaktır.

2. Âkit Taraflardan her biri yazılı olarak diğer Âkit Tarafa bir yıl öncesinden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra her an sona erdirilebilir.

3. İşbu Anlaşma Âkit Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Âkit Taraflardan her birinin diğer Âkit Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekleşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Âkit Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

Zagreb'de 12.2.1996 tarihinde Türkçe, Hırvatça ve İngilizce dillerinde hepsi de asıl olarak imzalanmıştır.

Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ
ADINA